

skulle have Bidrag fra Staten; thi der staaer udtrykkelig i Bestemmelsen om ham, at han yder Ministeren Medhjælp i Sager vedrørende Folkeskolen, men den private Skole er ikke Folkeskolen, og som den nu stilles, vil den ikke en Gang blive noget Led af Folkeskolen. Men det, der mere end noget andet gør, at jeg ikke kan slutte mig til Ændringsforslagene og med rolig Samvittighed ikke gør det, det er, at min Bestræbelse altid har været at sikre Lærerne en bedre Stilling, end de have haft til Dato, og det synes jeg ikke er naaet her. Det er ganske rigtigt, at Lærerne ikke ville sulte ihjel, naar Forholdet bliver, at en Lærer af anden Klasse begynder med en Løn af 500 Kr. og kan stige til 1,200 Kr., men han vil dog, saaledes som Kaldelsesmaaden var før, og som den ogsaa bliver efter dette Forslag, blive stillet lige saa usikker med Hensyn til nogen Sinde at komme bort fra dette Andenlærer-Embede. Jeg vil gøre opmærksom paa, at det bliver jo en stor Del unge Lærere, der komme ind i disse Andenlærer-Embeder, hvor de ville blive siddende. Vedkommende kan være en meget dygtig Lærer, men kan maaske komme i Kollision med Befolkningen, det være sig nu angaaende religiøse, politiske eller rent personlige Spørgsmaal, han kan søge bort fra sin Stilling, men ingen Myndighed kan tvinge nogen Kommune til at tage ham bort fra den Stilling, hvori han er kommen, og Ministeren er endnu mere end tidligere udelukket fra at kunne øve nogen Indflydelse i saa Henseende. Dette anser jeg for en Kræftskade for Folkeskolen; thi naar en Lærer føler sig misfornøjet med sin Stilling, saa kan det næppe være anderledes, end at Børnene ville vanrøgtes, og det vil maaske ikke blot kunne ske i en, men endog i to Generationer, uden at Læreren behøver at forsømme sin Gerning paa en saadan Maade, at han kan afskediges, altsaa blot fordi han føler sig nedtrykt og ikke er i Stand til at varetage sin Gerning paa tilfredsstillende Maade.

Jeg er bleven endnu mere ængstelig for dette, efter hvad der passerede i Folketinget i Gaar, idet jeg derved er bleven endnu mere konfunderet i min Betragtning af, hvordan Kaldelsesmaaden egentlig skal forstaas efter den ny Paragraf. Den højtærede Minister har nemlig i Gaar udtalt sig herom under den Kamp, der stod i Folketinget om, hvem der havde tabt, og hvem der havde vundet Slaget i denne Sag, Folketinget eller Landstinget, et Spørgsmaal, der i øvrigt forekommer mig

fuldstændig irrelevant; thi for mig staaer det saaledes, at Tingenes gensidige Anseelse maa vige for de store Spørgsmaal, der her skulle afgøres, Folkeskolens Trivsel her i Landet. Det er altsaa ikke dette, jeg er konfunderet ved, men det er de Ytringer af den højtærede Minister, som tydede paa, at Sogneraadene og Kommunalbestyrelserne havde faaet meget mere at sige i Spørgsmaalet om Lærernes Kaldelse, end dette. Ting gik ud fra, da vi stemte om Loven baade ved tredje og eneste Behandling, Afstemninger, som jeg ikke fulgte, fordi jeg allerede den Gang var misfornøjet med det Standpunkt, der indtoges. Den højtærede Minister udtalte — jeg skal tillade mig at oplæse det — „Men fremdeles vil jeg tillade mig at gøre opmærksom paa, at det er jo den af Folketinget i forrige Samling til Slutning vedtagne Affattelse af Kaldelsesparagraffen, som jeg tillod mig at forelægge ordret, og at der er sket den Forandring i de oprindelige Bestemmelser, at der kun skulde være to Ting at tage Hensyn til: Lærerdygtighed og moralsk Vandel. Jeg synes jo nok, at naar det er blevet saaledes ordnet, er dermed slaaet fast, at de Ting, som man tidligere har paaanket over for Kaldsmyndighederne, for Fremtiden ere udelukkede.“ Endelig sluttede den højtærede Minister disse Betragtninger med den Bemærkning, at det, det kommer an paa, er, at man med Hensyn til denne Lov følger en bestemt Praksis, og en saadan Praksis er det ikke saa let at komme bort fra. Disse Ytringer kom frem derved, at man truede Ministeren med en snarlig Afgang, og han trøstede sig saa med, at den Praksis, han vilde faa Tid til at indføre, ikke kunde afskaffes saa snart. Det sidste kan selvfølgelig være et meget tvivlsomt Spørgsmaal. Men det, der altsaa konfunderede mig, er dette: er det fremtidig nok, at en Lærer er 25 Aar, og at han ikke har vist Mangel paa Lærerdygtighed? Jeg stopper ved dette Udtryk; thi det ville de Herrer dog vel nok alle være enige om, at der skal meget mere til end Mangel paa Lærerdygtighed hos en Lærer i et bestemt Embede til helt at afskedige ham eller forhindre ham i at blive forflyttet. Jeg havde oprigtig talt troet, at f. Eks. en fortrukken Lærer eller, om jeg tør sige det, en liderlig Lærer kan ikke vente at komme i et andet Embede. Jeg ved ikke, hvad der er Mening med det Udtryk, der findes, men jeg er i Tvivl om, hvorvidt man ikke her af Gødtroenhed er gaaet ind paa en Ting, som man ikke har